

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3199 від 22.06.2020
доопрацьований
Народний депутат України
А. Скороход

ВИСНОВОК

на проект проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії»»

У законопроекті шляхом внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) пропонується:

віднести до повноважень Кабінету Міністрів України прийняття рішень про обов'язковий продаж визначеного обсягу електричної енергії за довгостроковими двосторонніми договорами на спеціальних електронних аукціонах виключно кінцевим споживачам виробниками електричної енергії - державними підприємствами, а також господарськими товариствами, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарськими товариствами, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірніми підприємствами, представництвами та філіями таких підприємств і товариств;

надати право Кабінету Міністрів України встановлювати винятки для окремих виробників щодо продажу окремого обсягу електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, передбачивши при цьому, що ціна продажу такого обсягу електричної енергії суб'єктам господарювання, які мають на меті будівництво та експлуатацію підприємств-споживачів електричної енергії, сукупна проектна потужність електроустановок яких складає 100 мВт та вище, встановлюється Регулятором та має враховувати економічно обґрунтовані витрати та норму прибутку з урахуванням особливостей діяльності такого виробника;

виключити положення, за яким «максимальний строк дії двосторонніх договорів, укладених з дати початку дії нового ринку електричної енергії до 31 грудня 2020 року, не може перевищувати одного року, крім договорів з виробниками електричної енергії за «зеленим» тарифом» тощо.

Як зазначено у додатку № 1 до пояснювальної записки до проекту, «розвиток української енергетики повинен приводити до ефективного енергобалансу генерації/споживання з вирівнюванням технічних обмежень і

трендом на здешевлення вартості електроенергії, а не навпаки. Зростання генерації АЕС - один з ключових елементів енергетичної стратегії і розширення можливостей у НАЕК «Енергоатом» з реалізації електроенергії за довгостроковими двосторонніми угодами – необхідність».

Головне управління, проаналізувавши законопроект в межах відведеного часу, вважає за доцільне висловити такі міркування.

1. У новому п. 10-2 ч. 3 ст. 5 Закону пропонується надати Кабінету Міністрів України повноваження щодо прийняття рішень про обов'язковий продаж визначеного обсягу електричної енергії за довгостроковими двосторонніми договорами на спеціальних електронних аукціонах *виключно кінцевим споживачам* виробниками електричної енергії - державними підприємствами, а також господарськими товариствами, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарськими товариствами, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірніми підприємствами, представництвами та філіями таких підприємств і товариств.

Головне управління зауважує, що термін «кінцевий споживач», як у проекті, так і у положеннях чинного Закону, не розкривається. Тому з положень проекту не вбачається можливим встановити, яким саме споживачам буде здійснюватися продаж електричної енергії.

2. У проекті передбачається доповнити Закон новою ст. 65-1 «Заходи спрямовані на усунення системних обмежень в ОЕС України, їх наслідків та оптимізацію балансу ОЕС України». з цього приводу зауважимо таке.

2.1. У ч. 1 нової ст. 65-1 Закону, зокрема, передбачається, що «з метою реалізації Державних цільових програм, стратегічних проектів, та проектів щодо створення нових підприємств-споживачів, діяльність яких може сприяти усуненню системних обмежень в ОЕС України та їх наслідків, оптимізації балансу ОЕС України за рішенням Кабінету Міністрів України для виробників, визначених п. 6 ч. 2 ст. 66 цього Закону, може бути встановлений обов'язковий продаж на постійній основі визначеного обсягу електричної енергії за довгостроковими (не менш, ніж п'ять років) двосторонніми договорами на спеціальних електронних аукціонах виключно кінцевим споживачам. При цьому на такий обсяг електричної енергії не розповсюджуються спеціальні обов'язки (стаття 62 цього Закону), які покладені, або можуть бути покладені на такого виробника».

Першочергово зазначимо, що встановлення Кабінетом Міністрів України для виробників електричної енергії, визначених п. 6 ч. 2 ст. 66 цього Закону, а саме – державних підприємств, а також господарських товариств, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарських товариств, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірніх підприємств, представництв та філій таких підприємств і товариств,

обов'язкового продажу на постійній основі визначеного обсягу електричної енергії за довгостроковими двосторонніми договорами, поза порядком накладання спеціальних обов'язків, може призвести до спотворення принципу добросовісної конкуренції (п. 9 ч. 2 ст. 3 Закону).

Також з положень проекту неможливо встановити, про створення яких нових підприємств-споживачів, для яких пропонується встановлювати обов'язковий продаж на постійній основі визначеного обсягу електричної енергії за довгостроковими двосторонніми договорами (ч. 1 нової ст. 65-1 Закону) та яким може бути встановлено Регулятором окремий тариф на електричну енергію (ч. 2 нової ст. 65-1 Закону), йде мова.

При цьому, у супровідних до проекту документах жодним чином не обґрунтовується необхідність встановлення Регулятором окремих тарифів електричної енергії саме для підприємств-споживачів, які мають на меті створення нових та наступну експлуатацію об'єктів, сукупна проектна потужність електроустановок яких складає 100 МВт та вище, а умови споживання таких об'єктів відрізняються сталим споживанням, прогнозованістю та мінімальним ризиком небалансу (ч. 3 нової ст. 65-1 Закону).

У проекті також не визначено строк дії окремого тарифу.

2.2. Внесена пропозиція, яка, по суті, спрямована на фінансове оздоровлення атомних станцій через диверсифікацію постачання виробленої ними електричної енергії за підвищеним тарифом, одночасно не обґрунтовується у контексті її впливу на зміну структури цінової пропозиції на ринку електричної енергії (насамперед, у сегменті споживання такої енергії населенням, оскільки саме тут, на наш погляд, можна очікувати збільшення частки дорогої електроенергії), його стабільність, зокрема, в умовах зміни параметрів (обсягу та структури) споживання електричної енергії в залежності від динаміки національної економіки та структурних зрушень у ній.

3. Пропозиція п. 2 розділу I проекту щодо виключення п. 10 Розділу XVII Закону, відповідно до якого максимальний строк дії двосторонніх договорів, укладених з дати початку дії нового ринку електричної енергії до 31 грудня 2020 року, не може перевищувати одного року, крім договорів з виробниками електричної енергії за «зеленим» тарифом, у супровідних до проекту документах жодним чином не обґрунтовується. Аналогічні за змістом зауваження стосуються ч. 1 нової ст. 65-1 Закону.

4. Потребує додаткового обґрунтування положення оновленого п. 6 ч. 2 ст. 66 Закону, в якому пропонується нова редакція терміну «виробники електричної енергії», під якими розуміються «державні підприємства, а також господарські товариства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств здійснюють продаж електричної енергії за

двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України, *крім продажу електричної енергії за договорами експорту електричної енергії*», оскільки незрозуміло стосовно чого буде застосовуватись вказане обмеження, чи то умов продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, чи то електронних аукціонів та порядку їх проведення.

5. Виходячи з вимог ст. 116 Конституції України, за якими Кабінет Міністрів України забезпечує проведення цінової політики, забезпечує рівні умови розвитку всіх форм власності, здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону, до проекту доцільно отримати висновок Уряду.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: А. Мних

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/86147 від 24.06.2020

120232